

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมสำหรับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมีขอบเขตการศึกษาเป็นการศึกษาลักษณะการดำเนินงาน สภาพปัญหา อุปสรรคจากการตรวจสอบภายใน ด้านการดำเนินงานและกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในต่อไปในอนาคต โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรที่มีหน้าที่ในการจัดให้มีการตรวจสอบดูแลการควบคุมภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายใน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายใน รวมทั้งสิ้น 16 คน และศึกษาจากระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ต่างๆ ในการปฏิบัติการตรวจสอบภายในภาคราชการ และจากหนังสือ วารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีผู้วิจัยรวบรวมไว้ เอกสารประกอบการประชุม สัมมนา เอกสารทางวิชาการ และจากสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าสำนักงานตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 แต่การปฏิบัติงานยังพบสภาพปัญหา/อุปสรรคจากการตรวจสอบภายใน ด้านการดำเนินงานและด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

โครงสร้างองค์การงานตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประกอบด้วย สำนักงานตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับอธิการบดี และหน่วยงานตรวจสอบภายในเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับรองอธิการบดีเขตพื้นที่ ประกอบด้วย 6 เขตพื้นที่ 1 สถาบัน

ลักษณะการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จะปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ของกลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง โดยด้านการดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย กฎบัตร กรอบอัตรากำลัง ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายในและการประกัน

คุณภาพของการตรวจสอบภายใน และด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผนตรวจสอบ ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบ และขั้นตอนการจัดทำรายงานและการติดตามผล

ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาในปัจจุบันกับมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และระบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาต่อไปในอนาคต ตามมาตรฐานและระเบียบฯ ดังกล่าว ทำให้พบความแตกต่างด้านการดำเนินงานและด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

1. ด้านการดำเนินงาน

1.1 ด้านกฎบัตร พบว่า สำนักงานตรวจสอบภายในมีการจัดทำกฎบัตร แต่ยังไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎบัตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาสำนักงานตรวจสอบภายในควรมีการทบทวนกฎบัตรให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานและมาตรฐานการตรวจสอบภายในตั้งแต่ต้นปีงบประมาณเป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ทุกหน่วยงานทราบ โดยให้หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในจัดโครงการทบทวนกฎบัตรร่วมกับผู้บริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ และหน่วยงานตรวจสอบภายในของเขตพื้นที่และสถาบัน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และลักษณะของงานตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและภารกิจของหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์เชิงพันธกิจและเชิงรุก

1.2 ด้านกรอบอัตรากำลัง พบว่า สำนักงานตรวจสอบภายในขาดอัตรากำลังในตำแหน่งหัวหน้างานควบคุมภายใน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรนำเรื่องทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อหารือกับผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาด้านอัตรากำลังและโครงสร้างองค์กรให้ชัดเจน ระหว่างหน่วยงานตรวจสอบภายในกับหน่วยงานควบคุมภายใน เพื่อกำหนดขอบเขต อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน

1.3 ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของผู้ตรวจสอบภายใน พบว่า มีอัตราการสับเปลี่ยนโยกย้ายและอัตราการเข้าออกของบุคลากรสูง ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในยังขาดความรู้ และทักษะด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยเฉพาะการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรมีการกำหนดนโยบายการสร้างขวัญกำลังใจในการเลื่อนตำแหน่งและการสร้างแรงจูงใจในการให้ทุนการเข้าร่วมอบรมหลักสูตรฝึกอบรมผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนา

ขีดสมรรถนะผู้ตรวจสอบภายในด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้การตรวจสอบเกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

1.4 การประกันคุณภาพของการตรวจสอบภายใน พบว่า สำนักงานตรวจสอบภายในยังไม่มีการจัดการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในตามที่มาตรฐานฯ และระเบียบกระทรวงการคลังฯ กำหนด ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรจัดให้มีการกำกับดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมการตรวจสอบภายใน ทั้งที่เป็นการประเมินผลจากภายในและภายนอกส่วนราชการ โดยมีการปรับปรุงงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมทุกๆ ด้านและติดตามดูแลประสิทธิภาพของงานอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

2.1 ขั้นตอนการวางแผนตรวจสอบ พบว่า ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับรองจากสภามหาวิทยาลัยฯ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาสำนักงานตรวจสอบภายในควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการรับรองจากสภามหาวิทยาลัย โดยหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรเสนอเรื่องดังกล่าวต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อหารือกับผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งตามที่มาตรฐานฯ และระเบียบกระทรวงการคลังฯ กำหนดไว้ และหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรจัดทำแผนการตรวจสอบระยะยาวให้ครอบคลุมแผนการตรวจสอบภายในประจำปี เมื่อดำเนินการวางแผนการตรวจสอบเสร็จสิ้นควรเสนอแผนการตรวจสอบประจำปี และแผนการตรวจสอบระยะยาว (ถ้ามี) ดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นก่อนที่จะนำเสนอต่ออธิการบดีพิจารณาอนุมัติภายในเดือนกันยายนพร้อมทั้งจัดส่งสำเนาแผนการตรวจสอบภายในให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกระทรวงศึกษาธิการ ภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับอนุมัติแผน

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่า อัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานและไม่มี การประสานงานกับหน่วยงานตรวจสอบภายในของเขตพื้นที่และสถาบัน ดังนั้น แนวทางการพัฒนาหัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรดูแลให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายในตามที่วางแผนไว้ โดยนำเสนอเรื่องทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ต่ออธิการบดีเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานตรวจสอบภายในเขตพื้นที่และสถาบันก่อนเข้าตรวจสอบ โดยนำหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม (Share Service) และการสร้างเครือข่ายมาใช้ในการปฏิบัติงานและร่วมมือกับหน่วยงานตรวจสอบภายในของเขตพื้นที่และสถาบันถึงการวางแผนการตรวจสอบ ขอบเขต

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ และควรจัดทำคู่มือ/แนวทางการตรวจสอบภายในเพื่อถือปฏิบัติ และควรมีการจัดอบรมกับเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมทุก เรื่องอย่างเหมาะสมและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน

2.3 ขั้นตอนการจัดทำรายงานและการติดตามผล พบว่า การจัดทำรายงานมีการ ปฏิบัติงานที่เป็นไปตามมาตรฐานฯ แต่ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายในยังไม่ทั่วถึงทุก หน่วยงานในองค์กรมีระยะเวลาในการติดตามไม่เป็นระบบ ดังนั้น แนวทางพัฒนาการจัดทำรายงานเพื่อ แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการทำงาน ลักษณะของรายงานที่ดีต้องเป็นรายงานที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน รายงานเรื่องที่มีสาระสำคัญ ผู้ตรวจสอบภายในต้องคำนึง ความถูกต้อง ชัดเจน กระชับ ทันท่วงที สร้างสรรค์ และจงใจ เพื่อให้ผู้อ่านรายงานนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจได้ ด้านการ ติดตามผล หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรติดตามว่าหัวหน้าส่วนราชการได้มีการสั่งการให้มีการ ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณากำหนดวิธีการและตารางเวลาที่เหมาะสม ในการติดตามผลของรายงานผลการปฏิบัติงานในปีก่อนไว้ในแผนการตรวจสอบในปีปัจจุบัน พร้อมทั้ง จัดงบประมาณที่ใช้ในการติดตาม อีกทั้งผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามความคืบหน้าในการ ปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและข้อบกพร่องจากหน่วยงานรับตรวจเป็นระยะๆ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ทำให้ได้แนวทางซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพิจารณาแก้ไขและพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในให้ดีขึ้น เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ยังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551 ยังพบสภาพปัญหา ความแตกต่างด้านการดำเนินงาน ได้แก่ กฎบัตร กรอบอัตรากำลัง ความรู้ความเชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบภายใน การประกันคุณภาพการตรวจสอบภายใน และด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบและขั้นตอนการจัดทำรายงานและติดตามผล ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่สามารถแก้ไขได้โดยต้องอาศัยด้านนโยบายและการสนับสนุนของผู้บริหารเป็นสำคัญ อาทิเช่น ปัญหาด้านกรอบอัตรากำลังที่มีการปรับเปลี่ยน โยกย้ายของบุคลากรสูงเนื่องมาจากปัญหาด้านสวัสดิการและความล่าช้าของการเปิดกรอบอัตราพนักงานมหาวิทยาลัยทำให้การทำงานขาดความต่อเนื่อง และปัญหาด้านความรู้ความเชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบภายในที่ยังมีข้อจำกัดด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศเนื่องจากเป็นงานเทคนิคเฉพาะจึงอาจส่งผลให้เกิดข้อบกพร่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พรเพ็ญ องอาจวาจา (2549) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนางานตรวจสอบจากปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในและการตรวจสอบดำเนินงานของผู้ตรวจสอบภายใน การทำเรื่องแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบมากที่สุด คือ นโยบายและการสนับสนุนของฝ่ายบริหารในเชิงนโยบายควรสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการตรวจสอบอย่างเพียงพอ และความพร้อมด้านทักษะความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน ควรส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถให้มีความชำนาญ โดยจัดอบรมให้ผู้ตรวจสอบภายในอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

แต่โดยภาพรวม การพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนามีทิศทางที่จะปฏิบัติตามกรอบการดำเนินงานของภารกิจการตรวจสอบภายในที่ได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี สุกใส (2550) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูมิศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตรวจสอบภายในควรมีการพัฒนาในด้านต่างๆ คือ ด้านการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีควรมีการกำหนดประเด็นการตรวจสอบ

ตามแผนการตรวจสอบประจำปีและด้านการเสนอขออนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี ควรมีการนำแผนการตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการตรวจสอบก่อนเสนออนุมัติต่ออธิการบดี

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จากการเปรียบเทียบมาตรฐานฯ และระเบียบกระทรวงการคลังฯ ทำให้พบความแตกต่างในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สำนักงานตรวจสอบภายในยังไม่มีแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับรองจากสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจสอบภายในให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรนำเสนอเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ พ.ศ. 2551

2. แนวทางการพัฒนากระบวนการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา โดยรวมยังต้องมีการพัฒนาในด้านการดำเนินงานและด้านกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยเฉพาะด้านความรู้ ทักษะและความสามารถด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศที่ยังมีข้อจำกัดด้านความเชี่ยวชาญเนื่องจากผู้ตรวจสอบภายในส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาด้านบัญชีและเป็นงานเทคนิคเฉพาะ ดังนั้น ผู้บริหารควรนำข้อมูลเหล่านี้ไปพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงานในส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ โดยให้การสนับสนุนด้านการอบรมพัฒนาความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย

3. ผลการศึกษาระบบการตรวจสอบภายในด้านการดำเนินงานของสำนักงานตรวจสอบภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านกรอบอัตรากำลังมีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายของบุคลากรสูงเนื่องมาจากปัญหาด้านสวัสดิการและความล่าช้าของการเปิดกรอบอัตราพนักงานมหาวิทยาลัยทำให้การทำงานขาดความต่อเนื่อง ดังนั้น หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายในควรดูแลให้มีทรัพยากรที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยนำเรื่องทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่เสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อหารือกับผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อ

พิจารณาด้านอัตราค่าจ้าง ซึ่งปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ถ้าได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในการให้ความสำคัญด้านสวัสดิการของพนักงานและการเปิดกรอบอัตราค่าจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย โดยเร็ว เพื่อความมั่นคงของผู้ปฏิบัติงานและลดปัญหาการเข้าออกของบุคลากรภายในหน่วยงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved